

Primeres pinzellades sobre la reforma de la Llei concursal

LA JORNADA DEL 27 DE SETEMBRE TAMBÉ ES VA OCUPAR DE L'EXPOSICIÓ I VISIÓ CRÍTICA DELS ASPECTES MÉS RELLEVANTS DE REFORMA DE LA LLEI CONCURSAL, APROVADA PEL CONGRÉS DELS DIPUTATS CELEBRAT EL 22 DE SETEMBRE.

Christian Herrera Petrus
Col·legiat núm. 25.118

Com és notori, s'ha aprovat recentment una important reforma de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal. Aquest text normatiu ja havia estat objecte de canvis i novetats significatius incorporats, en primer lloc, a través del Reial decret Llei 3/2009. En particular i com a modificacions més destacades, aquest Reial decret Llei va introduir un període preconcursal de negociació amb els creditors per a l'obtenció d'un conveni anticipat (art. 5.3); la regulació d'acords de refinançament blindats front de les accions de reintegració (Disp. Addicional 4a); la modificació dels paràmetres del procediment abreujat (ampliat a tots els concursos en què el deutor pugui presentar balanç abreujat i el seu passiu no superi els 10 milions); i la tramitació escrita d'incidents i del conveni.

Per altra banda, la Llei 13/2009, d'implantació de l'oficina judicial, també va introduir múltiples canvis – concretament quaranta-nou – en la legislació concursal, encara que de caràcter processal menor, fonamentalment atorgant un major paper als Secretaris Judicials en la tramitació del procediment d'insolvència.

La nova – i tercera – reforma concursal, aprovada de forma precipitada pel Congrés dels Diputats el passat 22 de setembre de 2011,

s'articula sobre la base d'un treball realitzat per una comissió d'experts (presidida per un representant del Govern) en el si de la Comissió General de Codificació. Aquest treball ha sofert nombrosos canvis en el tràmit parlamentari, que s'allunyen en alguns punts del disseny inicial elaborat pel grup d'experts.

L'abast de la reforma és global, encara que no radical perquè es respecten els principis de la legislació (unitat legal, de disciplina i de procediment). Es modifiquen 110 aspectes. Alguns canvis es refereixen a qüestions que ja venien fent-se en la pràctica, però la majoria constitueixen noves regles de joc, que obligaran a tots els operadors jurídics de l'àmbit concursal a examinar a fons el nou règim.

La reforma entra en vigor, d'acord amb la Disp. Final, el proper 1 de gener de 2012, excepte alguns preceptes concrets, que són aplicables des de l'endemà a la publicació. Entre aquests últims, cal destacar especialment el que es refereix al període preconcursal de negociacions amb els creditors i amb possibles finançadors del deutor (nou art. 5 bis). D'altra banda, s'inclou un complicat sistema de Disposicions transitòries, amb regles diferents en funció de les institucions o aspectes del concurs, que generaran més d'un problema pràctic.

Els objectius de la reforma, d'acord amb l'Exposició de motius, es concreten en els següents:

1. Corregir errors, mancances i llacunes detectats en la pràctica.

2. Afavorir les alternatives al concurs o instituts preconcursals: el refinançament en fase preconcursal. Més enllà del que passava amb l'art. 5.3 de la Llei concursal, ara es paralitzen les execucions dels creditors; es regulen detalladament els deures

de les parts que negocien l'acord; s'estableix l'homologació judicial del mateix i, finalment, es protegeix en els diners nous mitjançant un privilegi.

3. Simplificar i agilitar el procediment concursal perquè no sigui tan lent i, especialment, perquè no es deteriorin tant els actius condemnant a una liquidació paupèrrima: s'afavoreix l'anticipació de la liquidació, es regula un procediment abreujat molt estricte, s'afavoreix el conveni anticipat (i l'evitació de la secció sisena), es

La reforma entra en vigor, d'acord amb la Disposició Final, el proper 1 de gener 2012 excepte període preconcursal de negociacions amb els creditors i amb possibles finançadors del deutor

reduïx encara més la possibilitat de celebrar vistes en els incidents i es millora la publicitat registral del concurs i el paper del Registre públic concursal.

4. Afavorir la solució conservativa del concurs: aquesta finalitat es reflecteix mitjançant el reforçament de la possibilitat de fer modificacions estructurals durant el concurs, i a través de la consideració com a crèdit contra la massa dels diners que es posi en la concursada després de l'aprovació d'un conveni ("fresh money" o diners nous).

5. Millorar la protecció dels treballadors afectats: en aquest sentit, es reitera la importància en seu concursal d'aplicar els principis inspiradors del Dret laboral (els jutges del mercantil actuen com a jutges de l'ordre social). Es millora la regulació de l'art. 64 LC, coordinant-ho amb l'última reforma laboral de la Llei 35/2010, en relació amb els expedients de suspensió i reducció de la jornada de treball.

S'introdueixen també previsions per evitar els conflictes amb la jurisdicció laboral i l'Autoritat laboral. I, en fi, s'aclareix la regulació dels crèdits salarials i per indemnitzacions com a crèdits contra la massa en cas d'acomiadament.

6. Reforçar el paper de l'administració concursal: s'amplien les seves funcions, s'endureixen les seves responsabilitats i es canvia la seva composició.

7. Millorar la coordinació de diferents normatives (per exemple, en matèria de responsabilitat d'administradors socials) i reforçar i aclarir el funcionament d'algunes institucions (així, els concursos connexos i el pagament dels crèdits contra la massa) i impulsar l'ús de les tecnologies (en particular, l'e-mail).